

VIEŠO SUPAŽINDINIMO SU VILNIAUS KOGENERACINĖS JĖGAINĖS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO
ATASKAITA PROTOKOLAS

2015-05-04

Vilnius

Susirinkimas įvyko 2015-06-04 d. 17.30 val. „Lietuvos energija“, UAB adresu A. Juozapavičiaus g. 13, I aukšto didžiojoje konferencijų salėje (129 kab.), Vilnius.

Iki viešo susirinkimo pradžios buvo užregistruoti susirinkimo dalyviai (sąrašas pridedamas).

DALYVIAI:

Planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus „Lietuvos energija“, UAB atstovai:

- Nerijus Rasburskis, kogeneracinių jėgainių projektų tarnybos vadovas,
- Vigilija Cidzikiėnė, aplinkosaugos ir teritorijų planavimo vadovė,
- Remigijus Savulionis, technologijų vadovas,
- Ernestas Naprys, projektų vadovas,
- Mindaugas Stankevičius, projektų vadovas,
- Arūnas Žilys, analitikas,
- Ignas Dargis, projektų vadovas.

Planuojamos ūkinės veiklos PAV dokumentų rengėjų VŠĮ Pajūrio tyrimų ir planavimo institutas (toliau - PTPI) ir UAB „Teisingi energetikos sprendimai“ atstovai:

- Rosita Milerienė, VŠĮ PTPI direktoriaus pavaduotoja, projektų vadovė,
- Aušra Kungienė, VŠĮ PTPI visuomenės sveikatos specialistė, projektų vadovė,
- Darius Pavolis, VŠĮ PTPI, aplinkos inžinerijos specialistas;
- Inga Valuntienė, UAB „Teisingi energetikos sprendimai“, vykdančioji direktorė,

Visuomenės atstovai.

Iš viso susirinkime dalyvavo 45 dalyviai (sąrašas pridedamas).

Susirinkimo pirmininkė – Vigilija Cidzikiėnė, „Lietuvos energija“, UAB.

Susirinkimo sekretorė – Inga, Valuntienė, UAB „Teisingi energetikos sprendimai“.

DARBOTVARKĖ:

1. Planuojamos ūkinės veiklos ir Vilniaus kogeneracinės jėgainės projekto pristatymas;
2. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos pristatymas;
3. Iki viešo susirinkimo gautų pastatų pristatymas ir įvertinimas;
4. Dalyvių pasisakymai svarstomu klausimu, klausimai - atsakymai, diskusijos.

KALBĖJO:

Susirinkimo pradžioje Vigilija Cidzikiėnė pasveikino visus susirinkusius dalyvius ir pasiūlė paskirti susirinkimo pirmininką ir sekretorių: pirmininkė – Vigilija Cidzikiėnė, sekretorė – Inga Valuntienė. Prieštaravimų iš dalyvių nebuvo.

Vigilija Cidzikienė supažindino su posėdžio struktūra, darbotvarke, pranešėjais ir PAV ataskaitos rengime dalyvavusiais ekspertais. Informavo, kad posėdis yra protokoluojamas ir pasisakymai bei diskusijos bus įrašomi.

1. Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“ UAB: pristatė „Lietuvos energija“, UAB įmonės veiklą bei Vilniaus kogeneracinės jėgainės projektą. „Lietuvos energija“, UAB yra valstybės valdoma energetikos įmonių grupė, viena didžiausių Baltijos šalyse, turinti daugiau kaip 5600 darbuotojų, elektros energijos ir šilumos gamintojas, elektros ir gamtinių dujų skirstomųjų tinklų valdytojas, elektros ir gamtinių dujų tiekėjas. Projektu siekiama – mažesnės šilumos kainos vilniečiams, atliekų šalinimo problemos sprendimo, vietinės elektros energijos gamybos. LR vyriausybė pripažino šį projektą valstybei svarbiu ekonominiu projektu. Projekto įgyvendinimą LR vyriausybė pavedė „Lietuvos energija“, UAB. Valstybė kontroliuos objekto statybą ir eksploatavimą turėdama ne mažiau kaip 51 proc. akcijų, taip užtikrindama griežtų aplinkosauginių, techninių ir organizacinių reikalavimų laikymąsi. Projekto įgyvendinimui numatomas ES finansavimo pritraukimas.

2. Rosita Milerienė, VŠĮ PTPI: pristatė PAV ataskaitoje išanalizuotas planuojamos ūkinės veiklos vystymo alternatyvas, pasirinktą veiklos vystymo vietą, parengtą PAV ataskaitą ir pagrindines išvadas. Išanalizuotos dvi PŪV vystymo alternatyvos, viena alternatyva – kogeneracinė jėgainė susidedanti iš dviejų deginimo įrenginių: atliekų deginimo įrenginio ir biokuro deginimo įrenginio, kita alternatyva – statomas vienas mišrų kurų deginantis kogeneracinis įrenginys. Pirmuoju atveju bendra instaliuota galia sudaro iki 100 MW elektros, 240 MW šilumos. Antruoju atveju įrenginio galia iki 45 MW elektros ir 120 MW šilumos. Taip pat analizuota galimybė panaudoti esamus šilumos gamybos įrenginius, tai Vilniaus termofikacinės elektrinės TE-3 esamus inžinerinius įrenginius. Alternatyvos parametrai – galia ir sudeginamas kuro kiekis - atitinka PAV ataskaitoje analizuojamos veiklos vystymo alternatyvos Nr.2 parametrus. Planuojamos ūkinė veiklos teritorija yra išsidėsčiusi Vilniuje, sklype adresu Jočionių g. 13. Veikla planuojama šalia jau statomos komunalinių atliekų rūšiavimo gamyklos (toliau – MBA). Tai suteikia galimybę transportuoti reikalingą kurą mažais atstumais, įrengti specialius transporterius ir taip sumažinti automobilių transporto srautus į teritoriją. Tinkamas prisijungimas prie inžinerinių tinklų: gamtinių dujų, elektros energijos tinklų, bei Vilniaus miesto centralizuoto šilumos tiekimo tinklų. Teritorija nepatenka į saugomų ar NATURA 2000 tinklo teritorijų ribas, joje nėra kultūros paveldo vertybių. Energijos gamybos veikla leidžiama pagal Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo ir specialiojo šilumos ūkio plano sprendinius. Išlaikomas koncentruotas miesto teritorinis vientisumas naudojant esamą pramoninę zoną. Pagrindinis PAV ataskaitos tikslas – atsižvelgiant į planuojamos ūkinės veiklos pobūdį, pasirinktas technologijas, įvertinti ar planuojama ūkinė veikla analizuojamoje vietoje yra leistina poveikio aplinkai ir jos komponentams požiūriu. PAV ataskaitos turinys atitinka PAV įstatymo rekomendacijas, yra išanalizuotos technologijos, deginamų ir susidarantių atliekų kiekiai ir tvarkymas, atlikta galimo veiklos poveikio analizė įvairiems aplinkos komponentams. Artimiausias veiklos teritorijai paviršinio vandens telkinys – Neries upė, esanti apie 1 km atstumu nuo teritorijos ribos. Vanduo bus naudojamas įmonės darbuotojų buitiniams reikmėms, technologiniuose procesuose (garo gamyba, dūmų valymas) bei gaisrinės įrangos testavimui. Visas reikalingas vandens kiekis bus imamas iš vandentiekio tinklų. Susidaranti gamybinės nuotėkos nebus išleidžiamos į gamtinę aplinką, o tik į nuotėkų tinklus. Paviršinės nuotėkos nuo potencialiai taršių teritorijų bus išvalomos vietiniuose lietaus nuotėkų valymo įrenginiuose ir atiduodamos į lietaus nuotėkų tinklus. Taip pat ir vanduo po gaisrinės įrangos testavimo. Aplinkos oro taršos vertinimui panaudotos teršalų emisijų normos pagal LR „Atliekų deginimo aplinkosauginius reikalavimus“ ir atitinkamus ES standartus. Foninio aplinkos oro užterštumo duomenys priimti pagal Aplinkos apsaugos agentūros pateiktus duomenis apie esamą foninę taršą bei gretimoje aplinkoje suplanuotą veiklą, kuri šiuo metu nevykdoma, bet kuriai yra priimtas teigiamas sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių. Įvertinta, kad deginimo procesų metu susidarys tokie cheminiai junginiai, kaip sieros dioksidas, azoto dioksidas, kietosios dalelės, anglies monoksidas ir kiti. Taip pat neženklūs taršos išmetimai galimi iš pagalbinės veiklos: transporto, biokuro paruošimo ir kt. Vertinimo metu, atlikus oro taršos matematinį

modeliavimą nustatyta, kad foninė tarša daugeliu atvejų yra kur kas didesnė nei planuojamos ūkinės veiklos sukeliama tarša. Prognozuojamos didžiausios koncentracijos aplinkos ore neviršija ribinių verčių. Veikos vystymo alternatyvos Nr. 3 atveju bus išmetami analogiški teršalai, tačiau jų koncentracijos aplinkos ore bus šiek tiek didesnės nei alternatyvos Nr. 2 atveju, tačiau taip pat neviršys ribinių verčių. Tam, kad būtų išvengta aplinkos oro taršos, jėgainėse bus diegiami įvairūs valymo įrenginiai. Atliekų deginimo įrenginyje privalomai bus įrengta selektyvus nekatalitinis NOx valymas, įpurškiant amoniako tirpalą katilė, neregeneracinis, pusiau sauso valymo įrenginys, kaip reagentus naudojantis negesintas kalkes ir aktyviąją anglį bei rankovinis filtras kietųjų dalelių sugaudymui. Biokuro deginimo įrenginyje numatytas selektyvus nekatalitinis NOx valymas, bei elektrostatinis arba rankovinis filtras. Atliekų deginimo jėgainės kuro bunkeryje numatomas dvigubo valymo įrenginys: sintetinis ir aktyvuotos anglies filtras, kad tuo atveju kai nedirbs pakuros ir j jas nebus galima paduoti iš kuro bunkerio ištraukto oro, į aplinką nesklisų kvapai. Biokuro priėmimo ir smulkinimo įrenginiuose, visuose mazguose, kuriuose galimas birių medžiagų perpylimas (konvejeriai, silosai) yra numatomi kietųjų dalelių filtrai. Dirvožemio ir žemės gelmių apsaugai numatoma, kad visos zonos, kuriose yra galima bet kokia tarša į gruntą bus padengtos nelaidžia danga, taip išvengiant teršalų patekimo į dirvožemį ar gilesnius žemės sluoksnius. Teritorijos dalyse, kur yra išlikę dirvožemio, jis bus nukastas ir atitinkamai saugomas statybos darbų metu. Visi darbai galimi atlikti tik su techniškai tvarkingais mechanizmais. Analizuojamoje teritorijoje nėra saugomų ar NATURA 2000 teritorijų. Artimiausia saugoma teritorija yra už 1,2 km - Panerių erozinio kalvyno kraštovaizdžio draustinis. PAV programos derinimo metu visuomenė teikė informaciją, kad gretimose aplinkoje yra steigiamas Verbų kraštovaizdžio draustinis. PAV ataskaitoje į šią informaciją atsižvelgta, tačiau šis draustinis nutolęs nuo analizuojamos vietos daugiau kaip 3 km. Pačioje teritorijoje taip pat nėra rasta saugomų augalų ar gyvūnų rūšių. Saugomos, Natura 2000 bei kitos biologiniu požiūriu svarbios teritorijos yra nutolusios pakankamu atstumu nuo analizuojamos vietos, todėl planuojama ūkinė veikla neturės jokio neigiamo poveikio saugomų teritorijų vertybėms. Galimas PŪV poveikis kraštovaizdžiui buvo nagrinėjamas ekologinio bei vizualinio stabilumo aspektu. Galimo poveikio vizualinei erdvei vertinime buvo vadovaujama LR Aplinkos ministerijos 2015 pateiktais metodiniais nurodymais. Buvo nustatytos vizualinio poveikio zonos trimis aukščiausiems PŪV pastatams. Nustatyta, kad jėgainė bus vizualiai dominuojantis objektas apie 900 m spinduliu, tačiau atsižvelgiant į teritorijos reljefą, paskirtį, esamų gamybinių pastatų aukštumą, analogiškų kaminų aukštį iki 250 m, galima teigti, jog vizualinė kraštovaizdžio kokybė nepakis. Preliminarus investicijų dydis priklausomai nuo įgyvendinamos alternatyvos gali siekti nuo 307 iki 420 mln. eurų. Šilumos kainos mažinimo potencialas sudarys nuo 25 iki 35 proc. priklausomai nuo pasirinktos alternatyvos. Vilniaus kogeneracinėje jėgainėje planuojama įdarbinti iki 50 naujų darbuotojų. Artimiausios kultūros vertybės yra nutolę nuo analizuojamos teritorijos. PŪV bus vykdoma jau įrengtoje pramoninėje teritorijoje ir žemės kasimo darbai, kurie galėtų turėti įtakos archeologinių vertybių apsaugai, už teritorijos ribų nebus vykdomi. Vienas svarbiausių aspektų, kuriam skirtas didelis dėmesys ataskaitoje, visuomenės sveikata. Veiklos poveikis visuomenės sveikatai ataskaitoje yra įvertintas triukšmo, aplinkos oro taršos ir kvapų aspektais. Artimiausi gyvenamieji pastatai yra apie 660 m atstumu rytų kryptimi nuo planuojamos ūkinės veiklos teritorijos ribos. PAV ataskaitoje yra įvertinti stacionarūs ir mobilūs triukšmo šaltiniai. Stacionarūs triukšmo šaltiniai bus stoginiai ir sieniniai ventiliatoriai bei išoriniai kondicionavimo sistemų blokai. Visi šie įrenginiai bus įrengti ant skirtingų pastatų blokų. Mobilūs triukšmo šaltiniai – frontaliniai krautuvai dirbantys biokuro paruošimo mazgo teritorijoje ir PŪV aptarnaujančios automobilinės ir geležinkelio transporto priemonės. Įmonės stacionarių triukšmo šaltinių sukeliama triukšmo sklaida, įvertinta abiejų galimų veiklos alternatyvų atvejais, ties analizuojama teritorijos riba neviršija gyvenamajai zonai nustatytų ribinių verčių. O ties artimiausia gyvenamąja aplinka siekia tik nuo 20 iki 27 dBA. Priklausomai nuo pasirinktos veiklos alternatyvos. Transporto sukeliamas triukšmo lygis gyvenamoje aplinkoje Titnago ir Dubliškių gatvėse jau šiuo metu, nevykdant veiklos, t.y. foninis transporto triukšmo lygis, viršija gyvenamai aplinkai nustatytas ribines vertes apie 1,3 – 2,3 dBA. PŪV aptarnaujantis transporto

srautas triukšmo lygį šioje gyvenamoje aplinkoje gali neženkliai padidinti dar 0,8-1,1 dBA. Organizuojant PŪV aptarnaujancio transporto eismą Titnago, Dubliškių, Paneriškių ir Jočionių gatvėmis, rekomenduojama numatyti triukšmo mažinimo priemones, kurias įgyvendinus triukšmo lygis atitiks higienos normose numatytas ribines vertes. Įmonės eksploatacijos metu pagrindinis kvapų susidarymo šaltinis bus kuro bunkeris. Atliekų iškrovimas bei laikymas vyks uždaroje patalpoje, kurioje bus naudojama efektyvi kvapų mažinimo priemonė: oras iš patalpų išsiurbiamas ir paduodamas į deginimo katilą. Tarša kvapais iš kuro bunkerio galima tik nutraukus pakuros darbą, oras iš kuro iškrovimo patalpos ir kuro bunkerio į aplinkos orą pateks per ant bunkerio stogo įrengtą ištraukiamąją ventiliacinę sistemą su kvapus sugeriančiais aktyvuotos anglies filtrais. Atsižvelgiant į apskaičiuotą kvapų sklaidą aplinkos ore, prognozuojama, kad planuojamos kogeneracinės jėgainės taršos šaltinių skleidžiami kvapai neturės pasekmių gyvenamosios aplinkos oro kokybei. Apskaičiuotos kvapų koncentracijos aplinkos ore siekia mažiau nei 1 OU/m³, t.y. mažiau nei kvapo aptikimo slenkstis. SAZ ribos turi būti nustatomos tokios, kad taršos objekto keliamą cheminę, fizikinę aplinkos oro taršą, taršą kvapais ar kita tarša už SAZ ribų neviršytų teisės norminiuose aktuose gyvenamajai aplinkai ir visuomeninės paskirties pastatų aplinkai nustatytų ribinių verčių. Todėl PAV ataskaitoje siūloma nustatyti SAZ dydį sutapdinant su teritorijos ribomis, taip apribojant įmonės galimybes viršyti gyvenamai zonai nustatytas ribines vertes. Apibendrinant atliktą vertinimą ir lyginant PŪV vystymo alternatyvas nustatyta, kad analizuojama teritorija nepatenka į saugomų ar kultūros paveldo teritorijų ribas ir atitinka galiojancio Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo plano ir šilumos ūkio specialiojo sprendinius; nenumatoma tarša į paviršinius ar gruntinius vandenis, dirvožemį ar žemės gelmes; oro taršos emisijos neviršija nustatytų ribinių verčių ties analizuojama veiklos vystymo teritorijos riba; triukšmo lygiai nei ties teritorijos riba, nei ties artimiausia gyvenamąja aplinka neviršija nustatytų ribinių verčių; transporto eismo keliamas triukšmo lygis artimiausioje gyvenamojoje aplinkoje, įvertinus esamus transporto srautus, įrengus triukšmo mažinimo priemones neviršys nustatytų ribinių verčių; kvapų koncentracijos aplinkos ore valandos vidurkio intervale nesieks ribinės vertės; SAZ nustatytas ties PŪV sklypo riba. Todėl planuojamas ūkinės veiklos vystymas poveikio aplinkai aspektu yra galimas pasirenkant bet kurią iš išanalizuotų planuojamos ūkinės veiklos vystymo alternatyvų. Tam, kad būtų užtikrinta, kad įmonė laikosi nustatytų sąlygų ir neteršia aplinkos daugiau negu nustatyta, bus vykdomas monitoringas. PAV metu nustatyti reikalavimai ir komponentai, kurie turi būti tiriami. Tačiau prieš pradėdant veiklą ir įmonės eksploataciją bus parengta ir su Aplinkos apsaugos agentūra suderinta aplinkos monitoringo programa, kuri parinks matavimo vietas, dažnumą, metodus. Šios monitoringo ataskaitos, kaip ir visi su poveikio aplinkai vertinimu susiję dokumentai bus viešos ir visi suinteresuoti asmenys galės su jais susipažinti. PAV ataskaitoje yra numatyta, kad įmonei yra būtinas procesų monitoringas, kurio metu bus stebima temperatūra prie degimo kameros vidinės sienos arba kitame tipiniame matavimo taške; deguonies koncentracija išmetamose dujose; vandens garų kiekis išmetamosiose dujose; išmetamųjų dujų slėgis; išmetamųjų dujų temperatūra. Taip pat numatyta, kad bus vykdomas nuotekų monitoringas: gamybinės nuotėkos bus stebimos prieš išleidžiant į nuotekų tinklus atliekant tyrimus ne rečiau kaip vieną kartą per ketvirtį. Paviršinių nuotekų monitoringas bus atliekamas prieš nuotekų valymą įmonėje įrengtuose paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose ir po jo atliekant tyrimus ne rečiau kaip vieną kartą per ketvirtį. Įmonei bus privalomas oro taršos šaltinių monitoringas. PŪV vystymo alternatyvos Nr. 2 atveju atliekų deginimo įrenginyje bus nuolatiniai NO_x, CO, kietųjų dalelių (bendras kiekis), bendrosios organinės anglies (BOA), HCl, HF, SO₂ matavimai, nustatytu dažnumu bus stebimas amoniakas, sunkieji metalai, dioksinai, furanai ir arsenas. Biokuro deginimo įrenginyje numatomi nuolatiniai SO₂, NO_x ir kietųjų dalelių matavimai, CO – 1 kartą per metus. Taip pat numatomi matavimai iš biokuro paruošimo mazgo, elektros generatoriaus ir atliekų deginimo įrenginio kuro bunkerio. Analogiškai oro taršos šaltinių monitoringas numatomas ir PŪV vystymo alternatyvos Nr. 3 įgyvendinimo atveju. Mišraus kuro deginimo įrenginyje numatomi nuolatiniai NO_x, CO, kietųjų dalelių (bendras kiekis), bendrosios organinės anglies (BOA), HCl, HF, SO₂ matavimai bei periodiniai amoniako, sunkiųjų metalų, dioksinų ir furanų matavimai. Dar vienas

monitoringo tipas, kuris bus atliekamas – poveikio aplinkai monitoringas. T.y. aplinkos ore numatomi chromo, kobalto, vanadžio koncentracijų matavimai.

3. Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB: aptarė iki viešo susirinkimo gautas visuomenės pastabas. Iki viešo svarstymo gauta šešių įmonių, asociacijų pasiūlymai, pastabos PAV ataskaitai. Susirinkimo pradžioje pastabas pateikė UAB SWECO Lietuva ir Lietuvos žaliųjų judėjimas. V. Cidzikienė informavo, kad gautų pasiūlymų ir pastabų apimtis yra didelė, todėl dėl laiko stokos į visas pastabas negalime atsakyti dabar. Į pastabas bus atsakyta raštu bei pateikta PAV ataskaitos sudėtyje. Informavo, kad gautas pastabas galima suskirstyti į keturias grupes: dėl technologijų pasirinkimo; dėl PUV vietos pasirinkimo; dėl įtakos taršos didėjimui, aplinkai ir žmonių sveikatai; bei dėl procedūrų, kad trumpas laikas visuomenei susipažinti su PAV ataskaita. Priminė, kad visuomenės supažindinimas su PAV ataskaita atliekamas pagal teisės aktus ir visuomenė PAV ataskaitai pasiūlymus/pastabas gali teikti 10 darbo dienų po viešo svarstymo. Informavo, kad viešo supažindinimo posėdžio protokolą bus parengtas per penkias darbo dienas ir pateiktas susipažinimui Panerių seniūnijoje, o protokolui pastabas galima teikti tris darbo dienas. Visuomenės atstovai pasiūlė protokolą nuskanuoti ir įdėti į tinklalapį. V. Cidzikienė patikino, kad protokolą bus patalpintas www.kogen.lt tinklalapyje, prie informacijos apie PAV. V. Cidzikienė paprašė susirinkimo metu pasisakančius dalyvius prisistatyti. Pakartotinai informavo, kad viešo pristatymo protokolą bus parengtas per 5 darbo dienas, terminas susipažinimui su protokolu ir pastabų jam pateikimui – 3 darbo dienos. Pastabos ir pasiūlymai PAV ataskaitai 10 darbo dienų po viešo pristatymo gali būti teikiami raštu - paštu, faksu, el. paštu, PTPI arba Lietuvos energija, UAB.

4. Dalyvių pasisakymai svarstomu klausimu, klausimai-atsakymai, diskusijos.

Linus Balsys, LRS narys: iš pristatymo akivaizdu, kad viskas yra labai gerai. Kokios atliekos bus deginamos, kas yra atliekos, kurios gali būti deginamos, koks numatomas atliekų kiekis, kuris reikalingas tokiam projektui? Akcentuojate, kad veiklos metu nebus kvapo, tačiau dioksinai ir furanai kvapo neturi, tai yra pačios pavojingiausios atliekos, kurios prie tam tikrų technologinių procesų nestabilumo gali būti išmetamos į orą ir yra kancerogenai. Kaip ketinate kontroliuoti dioksinus ir furanus, jei Lietuvoje nėra laboratorijų, kurios galėtų tai nustatyti, manau reikia vežti į Rygą, kaip jūs taip darysite? Kaip darysit monitoringą, kaip informuosit visuomenę, kad technologinis procesas nebuvo pažeistas ir dioksinai ir furanai nebuvo išmesti? O taip gali atsitikti, nes tai yra kogeneracinė elektrinė, kuri naudos ir atliekas ir biokurą, ir kai kuriais momentais naudojant biokurą temperatūra nukrenta žemiau 1000 °C laipsnių ir deginant atliekas gali būti išmetami dioksinai ir furanai. Kaip įvertinote pelenų utilizavimą arba panaudojimą, turint omenyje, kad pelenai, kurie susidarys iš atliekų deginimo skirtingai nuo biokuro, gali būti pavojingi, turėti sunkiųjų metalų ir jeigu jie maišysis su biokuro pelenais tai kaip jūs su jais tvarkysitės? Kokie kiekiai pelenų susidarys, kaip garantuosite, kad tie pelenai bus deramai utilizuoti?

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB: Jėgainėje bus deginamos tik nepavojingos komunalinės atliekos ir savo sudėtimi panašios į buitines komunalines atliekas. Dioksinams ir furanams nebus galimybės susidaryti, nes degimo reakcijos temperatūra bus aukštesnė nei 850 °C, prie šios temperatūros šie teršalai suyra. Anksčiau šioms teršalams nebuvo normatyvo, jis atsirado prieš 10 metų ir naujai planuojama ūkinė veikla turės laikytis standartų. Jeigu Lietuvoje nėra laboratorijos, galinčios iširti dioksinus ir furanus, tai planuojamos ūkinės veiklos vykdytojas šią paslaugą turės užsisakyti užsienyje. Esame perkančioji organizacija ir pagal viešuosius pirkimus atrinksime kas vykdys monitoringą. Šiai dienai garantuojame, kad pelenai bus atiduodami licencijuotiems atliekų tvarkytojams turintiems tam teisę. Jėgainės eksploatavimo metu bus nustatyta tiksli cheminė pelenų sudėtis, nuo kurios ir priklausys pelenų panaudojimo sritys. Bus nustatyta, ar pelenus galima naudoti keliams, statyboms, taip pat esame gavę pasiūlymą kompostavimui. Pavojingi ir nepavojingi susidarę pelenai bus atskirti. Jie perduodami licencijuotoms atliekų tvarkymo įmonėms, kurios bus pasirinktos vykdant viešą pirkimą pagal įstatymus.

Linus Balsys, LRS narys: kam reikalingas poveikio aplinkai vertinimas, jei nežinote, kokie pelenų kiekiai susidarys, kiek atliekų bus sudeginta? Kokia pelenų dalis bus iš atliekų, kokia iš biokuro?

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“ UAB: šio laiko technologijose temperatūros, kurioje susidaro furanai, išvengimui yra naudojamos gamtinės dujos, tai yra pats gryniausias kuras degimo temperatūros stabilumui užtikrinti ir šiuolaikinėse technologijose tie teršalai nesusidaro. Dėl pelenų: pelenai, kurie yra iš atliekų ir biokogeneracijos bus atskirti. Pelenų kiekiai iš atliekų susidaro maždaug 15 - 20 proc. nuo sudeginto atliekų kiekio. Biokuro atveju pelenų yra mažiau. Susidaro dviejų tipų pelenai: šlakas, tai kas susidaro po ardynu ir pelenai, kurie išnešami su degimo produktais. Šlakas nėra užterštas, jau šiandien turime prašymą juos parduoti, panaudoti ūkinei veiklai. Visoje Europoje pelenai yra prekė, už kurią mokami pinigai, ji naudojama cemento gamyklose ar statybose. Lokieji pelenai, kurie gali būti užteršti visiškai atskirai sandėliuojami nuo šlako ir tais pelenais mes turime pagal Lietuvoje galiojančias normas „atsikratyti“, juos parduoti ir tinkamai utilizuoti.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: Keletas pastabų ką kūrensit Vilniuje ir ką kūrensit Kaune? Jūs viską vadinate vienu žodžiu – atliekos ir nieko konkretaus nenurodote. Žinome, kad iki šių metų pabaigos bus pastatyti MBA įrenginiai ir pagrindinės atliekos į jėgainę bus tiekiamos iš šių įrenginių. Bus kūrenamas kietas atgautasis kuras (toliau – KAK). Kokios klasės bus kietasis atgautasis kuras, koks jo kalingumas? Kokios dar atliekos bus deginamos be išdžiovinto dumblo, dėl kurio taip pat yra klausimų? Kaip tą dumblą sugranuliuoti, kad vėliau jis galėtų būti deginamas ardyninėje pakoroje. Šnekama apie MBA įrenginių technologijos keitimą, kad būtų galima gaminti ne granules, o briketus, kaip tai padaryti nepaėjus 5 metams po ES paramos. Klaipėdoje iš visos apskrities suveža tas pačias komunalines atliekas nesvarbu, kad jos yra biologiškai neapdorotos, gal drėgnumas ir kalingumas skiriasi, bet pelenai tokie patys, šlakas bus tas pats. Pelenai Vilniuje ir Kaune bus tie patys su paklaida +- 10 proc. Šlake yra pakankamai sunkiųjų metalų, joks cemento fabrikas jų produkciją nededa. Iš pelenų galima gaminti dirbtinę skaldą vadinama klinkerį, bet pas mus yra pigios skaldos. Ten kur jos nėra ją gamina, tačiau net Vokiečiai gamina tik 10 proc. Šitie pelenai ar šlakas kelias į sąvartyną arba gamins žemos kokybės skaldą, kurią dėš po šaligatviais, ar ten kur nevažinėja mašinos. Visi lokieji pelenai, kurie paklius į elektrostatiškus ar rankovinius filtrus. Medienos biomasės elektrinėje jie nepavojingi, juos galima šalinti sąvartyne. Pelenus iš biokuro galima panaudoti žemės ūkyje. Taip ir sakykit, kad dūmų valymo pelenai bus supakuoti konteineriuose greičiausiai išvežami į Norvegiją palaidoti šachtose.

Vigilija Cidzikiėnė, „Lietuvos energija“ UAB: Esame gavę du pasiūlymus detalizuoti bei papildyti planuojamų deginti atliekų sąrašą. PAV ataskaitą papildysime šia informacija.

Rosita Milerienė, VŠĮ PTPI: PAV ataskaitoje yra atsižvelgta ir pateikta išsamus sąrašas, ką tokioje įmonėje galima deginti. Atsižvelgta ir į Fortum Klaipėda vykdomą veiklą, analizuoti atliekų srautai, susidarantys pelenai, lygiai taip pat, kaip jūs siūlėte tą padaryti. PAV ataskaitoje viskas pateikta, išanalizuota. PAV ataskaitą pateikus visuomenei susipažinimui gavome pastabų, kad papildytume degintinių atliekų sąrašą. Į gautą pasiūlymą atsižvelgsime ir papildysime. Dar kartą pabrėžiu, kad visi pavojingi ir nepavojingi pelenai bus atskirti ir tvarkomi atskirai.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: Mes puikiai žinome, kur tie pelenai, šlakas dabar atsiduria, ir puikiai žinome, kad kito pasirinkimo Lietuvoje kol kas nėra, tai ir parašykite ataskaitoje, kad didžiausia tikimybė, kad jis kelias į Kazokiškių sąvartyną. Nes niekas nepuola šių pelenų ir šlako imti, nes juose pilna sunkiųjų metalų. PAV'e sudėti pelenai į vieną krūvą.

Vigilija Cidzikiėnė, „Lietuvos energija“ UAB: Ačiū už įžvalgas ir pastabą. Atliekų sąrašą papildysime bei daugiau aprašysime pelenų tvarkymo sistemą. .

Eugenijus Bulovas, Lazdynų bendruomenės atstovas: Pirmiausiai jūs nagrinėjot jėgainę visiškai atitrauktai, nežiūrėdami kokia bus tarša nuo rūšiavimo gamyklos ir transporto srautai. Lietuvos mokslininkai sako, kad numatyta gamyklos vieta vakarinėje miesto dalyje pati blogiausia. ES naujų

atliekų deginimo jėgainių neprojektuoja ir nestato miesto teritorijoje. Jėginė terš visą miestą 10 kilometrų spindulių dioksinais ir furanais, smulkios ir vidutinės frakcijos, kurie atvėsdami nusės ant žemės. Šiuo požiūriu rizikingiausias bus Vilniaus rajonas, Fabijoniškės, Baltupiai, Žirmūnai, Valakampiai, Turniškės, vienas, kitas. Daugelis ES šalių Oslo – Paryžiaus konvencijos apimtyje įsipareigojo iki 2020 metų pilnai nutraukti apie 200 pavojingų junginių išmetimų į atmosferą, pagal sąrašą, kuris yra pastoviai papildomas. Dabar dar deginant atliekas susidaro labai pavojingų junginių: policikliniai aromatiniai angliavandeniliai, dioksidai, polichlordibenzenoliai. Net jei ir aiškinama, kad išlaikomos ribinės normos dioksinai kaupiasi žmogaus organizme, taip kaip kažkada dūsto, DDT milteliai kepenyse kaupdavosi. Yra PSO išvados, kad padidėja vėžio, astmatinių susirgimų. Lietuvoje nėra nė vienos ES standartus atitinkančios sertifikuotos oro taršos laboratorijos, o numatomoje statybos zonoje nėra stacionarių oro taršos matavimo prietaisų. Todėl oficialių Lietuvos institucijų pateikti foniniai oro taršos duomenys kelia abejonių. Teiginiai, jog dioksinus, furanus ir kitas pavojingas medžiagas galima išvalyti filtrais, tėra pasakos. Pašaržuosiu aplinkos vertintojų išvadas, kad šalia būsimos jėgainės nėra architektūros paminklų ir vertingo kraštovaizdžio, o žmonės? Juk per visus naujus rajonus eis tarša. Aš sakau, gal neblogai jeigu Turniškėse, galutinis rezultatas kris. Taigi atliekų rūšiavimo gamykla (MBA) antras sąvartynas Vilniaus rajone. Pagal ES standartus du sąvartynai vienam regione negali būti. Jeigu sutriks MBA veikla, per 4 paras susidarys dviejų laiptinių 5 aukštų namo dydžio šiukšlių krūva. Ir dar vienas klausimas, kiek biokuro reikės vienai valandai šitam sudeginti? Inžinieriai, su kuriais mes bendravome jau prieš 7 metus pasakė: 75 tonos į valandą. Tai trys vagonai, tad į parą reiks 100 vagonų ešelono. Kas man gali pasakyti 620 tūkst. tonų biokuro tik Vilniuje į metus, kur tas biokuras? Miškininkai pasakė, kad jei visi eis šiuo keliu tuomet greitai Lietuvoje neliks miškų. Šiandien „stačią“ medieną išvežam. Mes nebetikim, mūsų bendruomenė ir miestiečiai nebetiki. Medicininių atliekų deginimo gamykla buvo „puikus projektas“ naktį išjungdavo, sugadino kompiuterius ir visa tarša ėjo į miestą. Praėjo 5 metai kol uždarė. Todėl šitas projektas, tai jums duotas darbas, jūs jį padarėt, bet jis yra orinis iš principo. Pirmiausia dėl antro sąvartyno regioninio, o antra šitoje vietoje tokia gamykla negali stovėti. Aš suprantu, kažkam ekonomiškai gal labai naudinga, tinklai visa kita yra, bet reikia pagalvoti kas toliau bus.

Nepristatęs susirinkimo dalyvis: noriu atkreipti dėmesį, kad projekto rengėjai mažai kreipia dėmesį į žmogaus sveikatą ir tikriausiai yra mažai buvę Lazdynuose ant kalno, jog nežino iš kur vėjas pučia, ar nuo Klaipėdos į Vilnių, ar iš Vilniaus į Klaipėdą. Pasirinkta netinkama vieta, nes vakariniai vėjai visą laiką pučia į miestą.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB: ačiū Eugenijui Bulovui už pateiktas pastabas, ir ačiū visiems, kas papildė. Mums visiems atsakingiems už šį projektą rūpi ne tik aplinka, bet ir žmonių sveikata tam ir buvo daromas išsamus poveikio aplinkai vertinimas. Buvo įvertinta ne tik esama žmonių sveikatos būklė, bet ir kokią įtaką darys planuojama ūkinė veikla. Norėčiau pabrėžti, kad organizatorius pasirinko vietą žmonėms ne todėl, kad jam taip norėjosi, ar kažkas paskyrė, o todėl, kad mūsų pagrindinis prioritetas aplinkosauga. Kaip žinote PAV įstatyme yra nurodyta jog rekomenduojama vietos parinkimui svarstyti alternatyvas trimis būdais, tai nulinė alternatyva – vertinama esama situacija be planuojamos ūkinės veiklos, antroji – palankiausia aplinkosauginiu požiūriu ir trečioji – užsakovo pasirinkimas. Parengtoje PAV ataskaitoje yra išnagrinėta nulinė alternatyva ir pateikta PAV ataskaitos „Esama būklė“ skyriuje. Antruoju atveju įvertinta planuojama ūkinė veikla. Rezultatai rodo, kad neigiamas poveikis nenumatomas. Atsižvelgiant į tai, organizatorius vietos parinkimą vertina kaip palankų planuojamai ūkinei veiklai. Atliekant poveikio aplinkai vertinimą duomenys yra paimti iš oficialių šaltinių, neišgalvoti. PAV yra atliekamas vadovaujantis teisės aktais. Atlikus PAV ataskaitą nustatyta, kad žmonių sveikatai ir aplinkai neigiamas poveikis neprognozuojamas. Ribinės vertės neviršijamos. Natūralu, kad keliate klausimą dėl PŪV poveikio žmonių sveikatai. Jūs teigiate, kad Lazdynų bendruomenės gyventojų yra blogesnė sveikatos būklė nei kitų Vilniaus gyventojų. Tačiau ligas gali įtakoti nesveika žmonių mityba, triukšmas ir kt. Tik viską įvertinus galima daryti išvadas, kas įtakoja neigiamą poveikį žmonių sveikatai. Pavojingiausių teršalų vertinimui mes skyrėm pakankamai

daug dėmesio, Jūs teisūs, kad furanai, dioksinai yra kancerogeninės ir pavojingos medžiagos, kurių susidarymą lemia temperatūra pakuroje. Didžiausi išmetimai yra ne iš atliekų deginimo įrenginių, o iš nuosavų namų, kur deginamas kietas kuras, pakuroje palaikoma žema temperatūra. Šalia Lazdynų yra daug gyvenamųjų pastatų, kurie kūrena kietą kurą. Švedijoje nuo 1985 iki 2007 mokslininkų atlikta analizė parodė, nepaisant sudeginimo atliekų kiekio didėjimo, išmetamų teršalų kiekis ženkliai sumažėjo. Bendras išmetamų dioksinų kiekis per metus, iš visų Švedijos atliekų deginimo įrenginių, sumažėjo nuo maždaug 100 g/metus iki mažiau nei 1 g/metus, nors sudeginamų atliekų kiekis padidėjo. Tai parodo, kad technologijos žengia į priekį. Taip pat kaip minėjau, dioksinų ir furanų pagrindinis taršos šaltinis – gyvenamieji namai, o ne atliekų deginimo gamyklos. Kam įdomu, galime pasidalinti šia informacija. Suprantame, kad žodžiai „atliekos“, „deginimas“ skamba siaubingai, ypatingai kai yra daug neigiamų pavyzdžių, bet siūlau įvertinti ir šiuos faktus.

Aidas Vaišnoras, UAB „Sweco Lietuva“: pateikė pastabą dėl viešinimo procedūros pažeidimo ir paprašė kalbėti projektų rengėją. Svarstome PAV ataskaitą, o ne LE veiklos ataskaitą. Ir aš paprašyčiau posėdžio pirmininką vesti susirinkimą, o PAV rengėjus komentuoti ataskaitą.

Eugenijus Bulovas, Lazdynų bendruomenės atstovas: preliminariai pasakyta, kad atliekų deginimas, biokuro naudojimas, bus panacėja ir bus gamina šiluma ir gal net mums dar primokės. Aš atsimenu, kaip „abonentas“, Dalkia, aš turiu teisę jį taip vadinti, teismo sprendimu man tai duota, aiškino, kad bus labai pigi šiluma, ką turim - mes matom. Dabar atliekų rūšiavimo gamykla yra privati gamykla, kainas iš rūšiuotų atliekų galės padaryti kokias nori. Biokuro kiekis mažėja Lietuvoje. Ar nebus taip, kad šiluma ne atpigs, o pabrangs dvigubai, trigubai. Čia yra ekonominiai dalykai. Jums duomenis davė miškų ūkis ir kitos įstaigos. Bet realiai nėra paskaičiuota, nėra aiškinta kiek miškų masių, kiek medienos bus išskertama, kiek susidarys šiaudų granulių.

Algimantas Žiaunys, VŠĮ „Nepriklausomas energetinio saugumo tyrimo centras“: darbas padarytas didelis, bet kokia bus išmetimų per dūmtraukį, taip vadinamą kaminą 80 metrų aukštyje, sklaida? Bukčiai, Lazdynai, Karoliniškės, Pilaitė. Aš manau, kad aukštis paskaičiuotas neteisingai. Negalima į vieną kaminą suvesti atliekų deginimą ir biokurą. Kaip tada atlikti monitoringą? Todėl tikslinga būtų rekonstruoti TE-3 bloką, jame padaryti biokuro deginimą, o atliekų deginimą perkelti į Kirtimus, į „čigonų taborą“, ten yra vietos ir ten galima deginti. Ten visos komunikacijos, visa infrastruktūra.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB: ačiū už komentarus. Norėčiau pabrėžti, kad vadovaujantis teisės aktais procedūrinio nusižengimo nėra jeigu organizatorius atsako į klausimus apie PŪV, bet kadangi salėje yra pageidavimas, kad atsakytų PAV rengėjas, į klausimą atsakys ekspertas Darius Pavolis, kuris rengė šios ataskaitos kelias dalis ir įvertino oro taršą ir triukšmo sklaidą.

Algimantas Žiaunys, VŠĮ „Nepriklausomas energetinio saugumo tyrimo centras“: dar pridursiu, kad pasigedau aplinkos apsaugos agentūros oro taršos sklaidos žemėlapių, kuriuose yra aiškiai parodyta, kur išsiskiria tarša CO, NOx, SOx ir kuriose vietose užteršta. Šiandien dienai yra nuo transporto užterštumas, mes jau turim problemą. Kai pradės vežti visas atliekas, tai nuo transporto užterštumas labai padidės ir apie tai mes nekalbame. Nekalbama apie tai kas bus su gyvenamaisiais rajonais, jei susidarys avarinė situacija. Kur pateks visi išmetimai? Bukčiai, Lazdynai, Pilaitė, Karoliniškės - visi gyventojai bus veikiami kvapo. Tai ar gi čia sprendimai? Šito klausimo darbo autoriai nenagrinėjo, nagrinėjo tik tai teritorijos ribose.

Darius Pavolis, VŠĮ PTPI: kamino aukščiui buvo užduotas bazinis aukštis 80 metrų. Jei jo būtų nepakakę, būtume jį didinę. Teršalų sklaida parodė, kad ribinės vertės nebus viršytos. Be to, nuogaustavimai dėl taršos padidėjimo gyvenamuosiuose rajonuose nėra pagrįsti, nes maksimali oro tarša yra fiksuojama apie 700 metrų atstumu nuo kamino, o artimiausi gyvenamieji rajonai yra 4 kilometrų atstumu nuo taršos šaltinio. Tokiu atstumu fiksuojami tik teršalų pėdsakai, kurie faktiškai įsilieja į esamą foninę taršą. Skaičiavimuose buvo vertinti maksimalūs išmetimai pagal galiojančias normas. Foninė aplinkos oro tarša buvo įvertinta. Aplinkos oro tarša buvo vertinta ir už ūkinės veiklos

ribų. Transporto srautas nemažas, bet negalime sakyti, kad jis bus lemiamas veiksnys ir labai įtakos oro taršą. Transporto srautas yra įvertintas ir jis sudarys tik 1 proc. nuo dabartinio srauto, tad nėra verta kalbėti apie ženklų taršos ir triukšmo padidėjimo nuo transporto.

Algimantas Žiaunys, VŠĮ „Nepriklausomas energetinio saugumo tyrimo centras“: aš jums galiu priminti - praeitą rudenį, buvo spalio pabaiga, kada atšalo oras ir vėjo nebuvo, žmonės pradėjo kūrenti. Savanorių pr. tvyrojo smogas, norma buvo viršyta 10 kartų.

Darius Pavolis, VŠĮ PTPI: atliekant teršalų sklaidos modeliavimą yra vertinami faktiniai kasvalandiniai duomenys. Buvo vertinami kiekvienos dienos duomenys ir yra išvestas vidurkis. Negalima remtis vienos dienos rezultatais. Mes rėmėmės 2010 - 2014 metų rodikliais bei Vilniaus meteorologinės stoties duomenimis.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: kaminas kur dabar yra VE-3 - yra du blokai, kuriuos siūloma perstatyti, renovuoti ar panašiai. Tuos blokus ekonomiškai perstatytų „tik beprotis“. Vienintelis daiktas, kurį gali panaudoti, tai yra turbina su generatoriumi ir tai ją reikia išmontuoti ir permontuoti ant naujo pamato, nes esami pamatai baigia suaižėti. Esamame kamine nėra jokių filtrų, kietosios dalelės, kai kūrena mazutą, visos skrenda kur nori. Visi teršalai dabar išmetami iš kamino be filtrų, tačiau niekas nereikalauja, kad kaminą nugriauti. Po mašinų, po Žvėryno ir kitų privačių namų kaminų, kurie yra antras bausis dalykas, šitas dabartinis yra trečioje vietoje pagal taršą. Jūs turėtumėt parašyti pora sakinių. Pasiūlymas: kad šitas VE 3 kaminas bus sustabdytas anksčiau, ar vėliau, arba reikės rekonstruoti - katilinėje įrengti filtrus rankovinius arba elektrostatinus, kaip Elektrėnuose, išleisti 100 milijonų. Viską ką gali išmesti MBA gamykla jau dabar yra įsumuota projekte, kurį parengė SWECO Lietuva. Viską ką dabar išmeta esamas VE3 kaminas yra įskaičiuota. Šitas kaminas nustos veikti, užtenka tų dviejų blokų kurie yra VE2. Normaliai turim 400 - 500 MW, piko metu siekia 1200 MW. Mes galingumų turim virš 2500 MW. Puikiausiai užtenka dviejų mazuto ar dujų katilų, kurie stovi Savanorių pr. Mes turim 3 kartus daugiau galingumų nei reikia, gali būti kad vieną šalčiausią mėnesį panaudosim. Įjungiam katilus vienam mėnesiui, o skaičiuojam metams. Kiek per paskutinius penkerius metus įjungėt visus 4 katilus? Susumuodamas pasakau: jūs sudėjot visas taršas, todėl parašykite pastabą, kad didelė tikimybė, kad katilai ir kaminas VE-3 anksčiau ar vėliau nustos veikti. Antra - MBA yra apskaičiuoti maksimalūs galimi išmetimai, pagal dabartinę technologiją bus 3, 4, 5 kartus mažesni. Ir pabaigai - apie furanus ir dioksinus. Kai vyksta gaisras bet kuriuose durpynuose 100 kartų daugiau išmeta furanų ir dioksinų. Čia išmetimas bus 10 kartų mažesnis negu leidžiamos normos. Čia yra sudėtos maksimalios galimos emisijos, o su šita technologija Klaipėdoje dabar 10 kartų mažesni išmetimai. Prie visų priekabių, būkim objektyvūs.

Eugenijus Bulovas, Lazdynų bendruomenės atstovas: Šiandien statomoje atliekų rūšiavimo gamykloje rūšiuos vizualiai, kaip parašyta. Į gamyklą atvažiuos visos Vilniaus apskrities šiukšlės. Transporto srautas bus: kas 5 – 7 minutes važiuos 20 t šiukšliavežė. Nekalbant apie tai kas ten yra: ar ten bus pelės, ar gyvsidabris, ar gyvsidabrinų lempų atliekos, ar parazitiniai, ar infekcinių ligų židiniai. Problema yra, kad čia vienas dalykas jau „įkaltas“ ir dabar prie to vieno blogo dalyko „kalama“ dar vieną blogą dalyką. Problema yra sudėtingesnė, aš suprantu visus rengėjus, jiems duota užduotis - jie padarė, paskaičiavo viską, bet padaryta yra nesistemiškai, o ištrauktais gabaliukais. Ištrauktais gabaliukais atrodo gal ir gražu, bet kai sudėsime į vieną vietą bus problema ir labai didelė problema. Ir nenoriu būti blogas pranašas, bet gali būti taip, kad pastatyta deginimo rūšiavimo gamykla po 10 metų bus uždaryta ir bus įkišti pinigai, kaip į vieną vietą. Aš mačiau medžiagą Islandijos, Airijos, Anglijos - labai rimta medžiaga, kur nurodoma, kad padarius tam tikrus tyrimus po 10 metų, kad ir didžiausi lobistiniai veiksmai vyksta, tos gamyklos yra uždaromos.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB: Gerbiu visų nuomonę, bet noriu priminti, tai ko prašiau pačioje posėdžio pradžioje, padiskutuokim šiandien apie Vilniaus kogeneracinės jėgainės projekto PAV, neliečiant kitų objektų kaip MBA ir kitų teikiamų pavyzdžių.

Rosita Milerienė, VŠĮ PTPI: pakomentuosiu dėl gretimų veikiančių įmonių išmetamų teršalų ir emisijų, ir eksploatuojamų kaminų, kuriuose šiuo metu degina mazutą. Pastaba, kad išmeta emisijas iš mazuto deginimo, yra labai teisinga ir vietoje. Tačiau žinant poveikio aplinkai vertinimo visas procedūras ir reikalavimus, mes neturime teisės nevertinti, netgi jei ateityje tai neveiks. Poveikio aplinkai vertinimui yra reikalavimas įvertinti ir parodyti koks galimas blogiausias poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: Filtras turėtų būti.

Rosita Milerienė, VŠĮ PTPI: čia kaip paskatinimas visuomenei, o ji pakankamai aktyvi. Siūlome kreiptis į UAB „Vilniaus energija“, kuri šiuo metu eksploatuoja įrenginius, kad jie taip pat pradėtų gerinti savo aplinką. Jūs turite teisę reikalauti, kad įmonė vykdytų visus aplinkosauginius standartus. Tai yra esama veikla. „Lietuvos energija“ savo veiklą planuoja, kaip ir sakė, naujausiomis, geriausiomis technologijomis. Visgi atliekų klausimas yra jautrus ir reikalauja sprendimo. Apie MBA įrenginius, aš nedrįsiu komentuoti, kiek transporto ir kokia tarša bus. Šitos veiklos be abejo yra susijusios ir mes visi turėtumėm stengtis, kad tiek viena, tiek kita įmonė savo veikloje vykdytų savo aplinkosauginius įsipareigojimus ir laikytųsi įstatymų. Tada tos veiklos nebus pavojingos nei visuomenei, nei aplinkai.

Janina Gadliauskienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas: turėčiau keletą pastabų ataskaitai. Čia buvo dažnai minima 850°C saugi temperatūra. Noriu priminti, kad atliekų tvarkymo direktyvoje nurodoma, kad 850°C temperatūra yra apatinė ribinė temperatūra. Jeigu yra deginamos atliekos, kuriose yra pavojingų plastmasių tai temperatūra turėtų būti nemažesnė nei 1100°C. Nesakykit, kad 850°C saugi temperatūra. Dėl komunalinių nuotekų dumblo deginimo kažkodėl šiuo metu kaip tik aplinkos ministerija keičia daug norminių aktų ir viename iš tų aktų yra komunalinių nuotekų dumble 3 kategorijos dumblas ruošiamas, čia ko gero deginti, yra pakeliamos ribinės vertės dvigubai. Kai jūs sakot, kad tos ribos yra saugios ir sunkiųjų dalelių, ir kietųjų, ir visų kitų reikšmės atitinka ribas, tai dar nereiškia, kad tos ribos yra taip padarytos, kad jos visada atitiktų. Nes mes, visuomenė, negalim visko sužiūrėti, ministerijos atitinkamai, galbūt pagal kažkieno tai užsakymą, pakelia ribas ir tada sako visuomenei, kad jūs galite jaustis saugūs - ribų neviršija. O šiaip noriu paminėti, kad ataskaitoje yra parašyta, kad per metus šitos jėgainės išmes 1700 tonas teršalų, o tame ir dioksinais ir furanais be abejo, ir apie 3 tonas taip pat teršalų išmes transporto priemonės, kurios aptarnaus šias jėgaines. Kitas klausimas dėl biokuro. Iš tikrųjų tai yra labai didžiuliai kiekiai. Mes jau klausėm projekto užsakovo, kas parūpins tokius kiekius, iš kur jie bus imami. Nes miškai kuriuos išskertame, turim laukti 30 metų kol jie užaugs. Projekte minimos durpės. Durpės yra pelkių produktas, kurios mums gamina vandenį. Paviršinį vandenį mes gaunam iš pelkių. Jeigu mes sunaudojam durpes, mes jų per šimtą metų neužsiauginsim, vadinasi viskas ataskaitoje turėtų būti paskaičiuota. Vėl gi ataskaitoje nieko nekalbama apie mokestį, nes mes esam dar ir vartotojai. Kiek mums sakykim kainuos, kiek tas MBA parduos, už kokias kainas tą produkciją, nes yra privati įmonė, kaip bus susitariama. Labai daug trūkumų matau ataskaitoje, aš manau, kad dar tikrai turit padirbėti. O iš tikrųjų tai jeigu dabar yra perviršis šilumos, nieko nekalbama apie tas, kurios iš tiesų teršia, tai yra antra ir trečia elektrinės. Taip pirmiausia visuomenei reikėtų aiškiai pasakyti ir kaip paskui elgtis toliau, nes kai yra miglotai teikiama nevisa informacija, visuomenė negali žinoti kaip bus, o iš tikrųjų tai didelė tikimybė, kad mes galim turėti „toksiką“ ar „senovę“, bet aš matau Lazdyniečiai nemiega tai viskas mūsų valioje.

Lazdynų bendruomenės atstovai atliko savo kūrybos dainą apie nepritariamą atliekų deginimui ir išėjo iš susirinkimo.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB, paragino tęsti toliau PAV ataskaitos viešą svarstymą. Pirmiausiai atsakysime į Janinos Gadliauskienės išsakytus klausimus, pastabas. Vėliau išklausysime kitus kalbėtojus. Atsakysime į tuos klausimus, kurie buvo pateikti ir yra susiję su oro tarša ir transportu, o kas liečia MBA įrenginius, primenu, kad yra ne šio posėdžio klausimas. Taip pat kainų vertinimas nėra PAV apimties objektas. Toliau pakomentuosime klausimus kurie buvo užduoti: 1) dėl pakuros temperatūros 2) dėl biokuro 3) tie patys klausimai dėl furanų ir dioksinų 4) ir dėl transporto taršos.

Darius Pavolis, VŠĮ PTPI: temperatūra pakuroje - 850 laipsnių - numatoma kaip minimali, bet tikrai ne kaip viršutinė riba. Kaip technologai nurodo, bus pasiekta ir 900, ir 1000 laipsnių.

Janina Gadliauskienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas: kodėl ataskaitoje tokių skaičių nenurodote?

Darius Pavolis, VŠĮ PTPI: mes nurodom, kokia yra minimali riba. Tarkim Fortum Klaipėda atveju gamyklos parametrus galima stebėti tiesiogiai, yra prieinama oficiali informacija, ataskaitos patalpintos internete. Tikslas yra vienas, kad išlaikyti minimalias vertes ir tikrai pasiekti dar didesnes. Kas liečia dėl transporto, kaip minėjau, kad transportas tikrai nėra mažas jeigu žiūrėti atskirai, bet žiūrint bendru masteliu, jeigu skaičių kalba kalbėti, galiu pasakyti, kad paros eismo intensyvumas Gariūnų gatvėje šiai dienai siekia 64 – 65 tūkst. automobilių per parą. Važiuojant lanku nuo Gariūnų g. Dubliškių g., Paneriškių gatvėmis paros eismo intensyvumas yra apie 25 – 27 tūkst. auto/parą. Mes kalbame apie ūkinės veiklos transporto srautą apie 200 – 300 auto per parą, tai kiekybine išraiška yra mažiau nei 1 proc. nuo planuojamos ūkinės veiklos srauto ir kalbėti apie taršos padidėjimą galima tik lokaliai, ir mes negalim pripažinti, kad tai bus lemiantis veiksnys. Tarša padidės, bet ji bus lokali ir jei transporto srautas padidėja iki 1 proc. mes galime proporcingai išskaičiuoti kiek padidės tarša ir galima nuspręsti, ar tai yra didelis skaičius, ar mažas. Mūsų tikslas yra vertinti planuojamą ūkinę veiklą sklypo ribose. Už transporto srautų valdymą, jų daromą įtaką atsako viešųjų gatvių valdytojai – pati savivaldybė.

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“ UAB: atliekų transporto srauto mes nepadidinsime, nes atliekos ir be Vilniaus kogeneracinės jėgainės vežamos šita kryptimi. Atskirai bus vežamas biokuras. Jis bus vežamas iš centrinės Lietuvos dalies. Vertinama alternatyvi galimybė važiuoti pro Gariūnus ne darbo metu. Taip pat svarstoma alternatyva biokurą atsivežti geležinkeliu. PAV ataskaitoje tai yra detalai aprašyta bei vertinama techninėse koncepcijose.

Janina Gadliauskienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas: ataskaitoje parašyta, kad dalis biokuro bus atvežama kelių transportu, dalis geležinkeliu.

Darius Pavolis, VŠĮ PTPI: PAV ataskaitoje yra įvertintas blogesnis scenarijus, priimant, kad biokuras atgabenamas tik tai keliais.

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“ UAB: Toks pasiūlymas buvo išreikštas bendruomenės, įvertinti blogiausią galimą variantą.

Janina Gadliauskienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas: o kodėl biokuro katilinės nebuvo galima kitoje vietoje planuoti? Kodėl sudėjot į vieną vietą nors žinojot, kad visuomenė tam priešinsis?

Algimantas Žiaunys, VŠĮ „Nepriklausomas energetinio saugumo tyrimo centras“: patikrinus biokuro radioaktyvumą, pasirodė, kad šiandien dienai iš Baltarusijos vežamas kuras radioaktyvus. Jau ne vienas kuras grįžo į Baltarusiją, kuris buvo nepraleistas. Tas turi būti parašyta projekte būtinai. Deginant radioaktyvų biokurą pelenuose susidaro cezio nuklidai.

Janina Gadliauskienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas: iš kur mediena bus perkama?

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“ UAB: kitais metais visa mediena turės būti perkama iš biokuro biržos.

Janina Gadliauskienė, Lietuvos žaliųjų judėjimas: iš kur birža pirs medieną?

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: iš visos Lietuvos bus vežama į sandėlius kaip dabar. Kokybė stipriai gerėja, kuro kainos mažėja.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: keletą komentary Lazdynų bendruomenei. Pirmas dalykas dėl dioksinų - vienas naujametinis fejerverkas katedros aikštėje paleidžia dioksinų daugiau nei viena atliekų deginimo jėgainė per savo eksploatacijos laikotarpį. Aš noriu pasakyti, kad yra objektyvūs dalykai ir jie yra matuoti, jie yra vertinti. Tarkim atliekų deginimo gamyklos ir kitos katilinės. Atliekų deginimo gamyklose dioksinai yra normuojami, biokuro katiluose jie yra tiesiog nematuojami. Ir jeigu

mes vertintume atliekų emisijų kiekį išlekiantį iš 100 MW atliekų deginimo gamyklos ir palygintume su teršalų kiekiu iš tokio paties galingumo biokuro gamyklos, tai gautume, kad 4 kartus daugiau teršalų išmeta biokuro jėgainė. Kai kurie teršalai biokuro katiluose apskirtai nenormuojami. Dabartinės gamyklos yra ganėtinai saugios ir saugesnės negu tos kur buvo statytos prieš 20 – 30 metų. Antra pastaba -dėl MBA įrenginių. Ponia Gadliauskienė dalyvavo, kada vyko MBA įrenginių PAV atrankos svarstymas, visi atsakymai buvo pateikti. Lazdynų bendruomenė buvo nepatenkinta šiais atsakymais, kreipėsi į teismą, motyvuodama tuo, kad Vilniaus MBA įrenginiuose rūšiuojamos radioaktyvios atliekos, infekuotos atliekos, sprogmenys ir visokios kitokios nesąmonės. Tame tarpe ir teisme į visus jūsų klausimus buvo atsakyta, teismas pripažino, kad visi tie skundai yra nepagrįsti. Jūs pasinaudojote teise kreiptis į teismą, teismas pripažino kad, tai ką jūs pasakojot yra pasakos.

Eugenijus Bulovas, Lazdynų bendruomenės atstovas: bet aukščiausias teismas pripažino, kad PAV reikalingas.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: prašom man pateikti teismo sprendimo duomenis. Suraskit juos, nes aš pats teisme buvau, nes buvau PAV rengėjas ir teisme dalyvavau. Čia yra nesusiję klausimai - dėl MBA įrenginių sprendimai yra priimti, jie nėra atšaukti. Sklypas suformuotas, techninis projektas padarytas, statybos leidimas yra, statyba vyksta. Rudenį matyt mes visi būsim pakviesti į atidarymą ir ten jokio trečio ar ketvirto sąvartyno Vilniaus regione tikrai nebus. Ir duok dieve, kad ta sistema veiktų nes kol kas pasaulis geresnių variantų nesugalvojo, teks rūšiuoti atliekas, apdirbinėti. Dabar aš norėčiau užduoti klausimą, bet ne organizatoriui, o PAV rengėjui. Pirmas dalykas: aš turiu klausimą dėl triukšmo ir atmosferos taršos ir informacijos apie emisijas. Iš kur jūs imate emisijų faktorius, kuriuos naudojate tiek skaičiuojant oro taršą, tiek triukšmo taršą. Dėl triukšmo taršos vieną pavyzdį pasakysiu. Vertinant aušintuves pas jus įdėta 60 ventiliatorių, 1 ventiliatoriaus triukšmo lygis nuo ventiliatoriaus 1 metro atstumu 78 dB, rodiklis priimtas neteisingas, neteisingas dėl to, kad mes turėjom tą patirtį vertinant ir Klaipėdą, ir Kauną. Aušintuvo ventiliatoriai yra didžiausias triukšmo šaltinis. Kalbant apie pačią ūkinę veiklą nagrinėjamas sklypas yra Jočionių g, 13, 85 ha teritorija, pridėtas registro išrašas. Toliau kai yra kalbama apie pačią ūkinę veiklą yra pateikti paveikslai, kur yra nupiešti galimi sklypai. Kadangi nėra pateikta jokių duomenų apie valdomą, teisiškai išnuomotą, nupirktą, panaudai gautą sklypą ir jo kadastrinius duomenis, darau prielaidą, kad jokių sklypų nėra. Kalbant apie visus vertinimo rodiklius ir ypatingai visuomenės sveikatai vertinimo dalį yra konstatuojama, kad nei vienas poveikio veiksnys už teritorijos ribų neišėitų. Kaip jūs įsivaizduojate registruosite sanitarinę apsaugos zoną teritorijoje? Žemės įstatymas nenumato tokios sąvokos kaip teritorija, remiantis įstatymu yra konkreti sąvoka žemės sklypas ir specialioji sąlyga. Mano galva tai yra gana rimtas PAV rengėjų neapsižiūrėjimas, nesivadovauti visiškai konkrečiais dalykais, tarkim koordinuotomis sklypo ribomis. Greičiausiai poveikiai išeis už tų teritorinių ribų, kurios buvo vertintos tuomet mes patenkam į kitą teritoriją, trečiųjų ūkio subjektų. O ar jie sutiks įsiregistruoti specialią sąlygą tokių duomenų ataskaitoje nepateikta. Pradžioje tiek, gal galėtumėte patikslinti dėl duomenų šaltinių - kuo remiantis, dėl sklypo ir dėl ventiliatorių.

Darius Pavolis, VšĮ PTPI: pradedant teršalų duomenų šaltiniais - buvo priimtos maksimalios galimos vertės pagal atliekų deginimo įrenginių taisykles, pagal galiojančias direktyvas, biokuro katilinei taip pat buvo numatytos maksimalios vertės pagal leistinas normas, kurios įsigalios nuo liepos 1 d.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: kondensacinis ekonomazeris dirba pastoviai ar laikinai?

Darius Pavolis, VšĮ PTPI: dirba pastoviai. Ačiū už pastabą apie aušintuvų triukšmą. PAV ataskaitoje nėra pateikta detalizuota informacija apie triukšmo vertinimą. Mes išnagrinėjome ankstesnes ūkines veiklas. Mes nevertinome 60 atskirų triukšmo šaltinių, o vertinome jų užimamą plotą, taškui priskirdami po 78 dB. Suminė triukšmo galia sudaro apie 113 dB. Aš sutinku, kad tai ataskaitoje nebuvo detalčiai aprašyta. Dar paminėsiu, dėl ko buvo problemiškesnė situacija kitose ūkinėse veiklose, mes irgi to labai neužakcentavome, kad Vilniaus kogeneracinės jėgainės atveju tai yra avarinės aušintuvės ir jos tikrai

neveiks nuolat. Įsijungimas tik epizodinis, mes vertindami darėme prielaidą, kad jos veikia 6 valandas per parą. Tokiu būdu susidarys žemesni triukšmo lygiai.

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“, UAB: Vilniaus kogeneracinės jėgainės lyginimas su Klaipėda ar Kaunu nėra tinkamas. Klaipėdoje šilumos poreikis vasarą yra apie 25 MW, kai jėgainės galia yra 65 MW. Tai reiškia, kad jėgainė dirba pusiau kondensaciniu režimu, nemaža dalis šilumos yra išmetama į aplinką. Taigi, aušintuvės nuolat veikia. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje Kauno Fortum projektui jėgainė taip pat planavo dirbti kondensaciniu režimu, naudodama aušintuves. Vilniaus projekte planuojama šiluminė galia yra tik apie 50 – 60 MW kai poreikis yra beveik 2 kartus didesnis, todėl aušintuvės dirbs tik avariniu režimu. Ataskaitoje yra sumodeliuotas ne vieno įrenginio triukšmas, o grupės įrenginių triukšmas.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: nuo plotinio triukšmo šaltinio 1 metro atstumu yra 78 dB, tai yra ne toks triukšmo lygis. Jeigu tai būtų vienas ventiliatorius, tai būtų taip, bet kai yra 60 ventiliatorių triukšmo lygis yra kitas.

Darius Pavolis, VŠĮ PTPI: triukšmo modeliavimo programa ir standartas leidžia skaičiuoti suminę triukšmo galią nuo ploto, kaip visumos šaltinių, bet sutinkame apskaičiuoti kaip atskirus taškinius šaltinius ir palyginti rezultatus. Jeigu bus nustatytas skirtumas, į tai atsižvelgsime.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: ar jūs galėtumėt nurodyti informacijos šaltinius, iš kur tai ėmėte. Kadangi yra pateikta PAV ataskaita ir lentelėje nurodyta triukšmo šaltinis ir duomuo, bet nėra pateikta informacijos, iš kokių specifikacijų tai paimta. Dėl to labai sunku patikrinti įvesties duomenų patikimumą.

Darius Pavolis, VŠĮ PTPI: į šitą pastabą bus atsakyta. Ataskaitą papildysime.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“ paprašė pakomentuoti dėl sklypo.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB: Vadovaujantis PAV įstatymu, organizatorius neprivalo turėti žemės sklypo nuomos ar nuosavybės dokumentų PAV rengimo metu. „Lietuvos energija“, UAB yra sudariusi žemės sklypo nuomos sutartį. Nuomos teise valdomas sklypas šioje skaidrėje apibrėžtas geltonai, taip pat „Lietuvos energija“, UAB planuoja išsinuomoti sklypą, kuris yra skaidrėje apibrėžtas juodai.

Aušra Kungienė, VŠĮ PTPI: Nustatytos sanitarinės apsaugos zonos (SAZ) ribos šiandien antrosios ir trečiosios alternatyvų atveju sutampa su nagrinėjamos teritorijos riba. Rengiant techninį projektą yra nurodyta pateikti nekilnojamo turto išrašą. Bus atliekami kadastriniai matavimai ir tuomet bus įregistruota SAZ ir bus specialioji sąlyga. Taip pat galiu pakomentuoti, kad šiai dienai nekilnojamo turto registro išrašė Jočionių g. 13, jau yra nustatyta specialioji sąlyga - gamybinių ir komunalinių objektų sanitarinė apsaugos zona.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: žinau, nes vieną iš jų mes patys nustatėm. Bet jūs puikiai žinote, kad kada reikės įregistruoti sanitarinę apsaugos zonos tam sklypui, kurį jūs planuojate išsinuomoti, jūs turėsite pateikti dokumentą su koordinuotu sanitarinės apsaugos zonos brėžiniu, kuris nėra įtrauktas į PAV ataskaitą prieduose, kadangi Registrų centras prašo keletą labai konkrečių dokumentų: atsakingos institucijos sprendimo, šiuo atveju visuomenės sveikatos centro, kad ta sanitarinė apsaugos zonos yra sulig riba koordinuota ir brėžinį, kuris atitiktų jūsų išsinuomoto sklypo ribas. Tai yra juridinis atributas, kuris yra privalomas. Tai, kas yra įdėta ataskaitoje yra piešiniai, ten nėra nei vienos koordinatės.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB: kaip minėjau, šiandien neprivalome iš registrų centro pateikti išrašo. Tai kas yra dabar padaryta yra nedraudžiama: PAV ataskaitoje yra nustatyta sanitarinė apsaugos zona, jos įregistravimas numatytas pagal teisės aktus, techninio projekto metu.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: jūs norite pasakyti, kad EPC rangovas privalės padaryti savo PVSV, gavęs koordinuotas sklypo ribas ir įregistruoti sanitarinę apsaugos zoną? Jūs ką tik taip paaiškinote.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB: neturės daryti atskiro poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV), nes PVSV jau yra atliktas, tikrai SAZ turės būti įregistruota.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: paimat sklypą su visom koordinatėm, pridemat prie šitų priedų dokumentą iš Registrų centro apie ką eina kalba. Ne pirmą sykį mes čia darom ir užtenka čia vaidinimus vaidint, jeigu esate valstybinė įmonė su vyriausybės palaikymu galite nesilaikyti tam tikrų reikalavimų. Būkit malonūs darykit taip kaip reikia, arba pradėkit nuo pradžių: poveikio visuomenės sveikatos vertinimo procedūras tam, kad SAZ ribas įteisint. Bet mano klausimas dar rimtesnis yra. Specialiosios žemės naudojimo sąlygose parašyta atliekų deginimo įmonei, kokia minimali SAZ riba privalo būti. Dabar jūs jas sumažinote du-tris, porai vietų - keturis kartus vyriausybės nutarime nustatytą ribą, 1000 metrų.

Aušra Kungienė, VŠĮ PTPI patikslino, kad penki šimtai metrų.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: sumažinote iki sklypo ribos, tai vietoj kilometro ribos jūs padarote 150-200 m ir panašiai. Klausimas: kur tie argumentai yra, kad visuomenės sveikatos centras galėtų priimti sprendimą, kad tokį taršų objektą, potencialiai rizikingą, gali sumažinti sanitarinę apsaugos zoną tris, keturis ir pora vietų skaičiuojant penkis kartus, nuo taršos šaltinių. Reiškia jeigu aš darau elementarią atliekų kompostavimo aikštelę Šalčininkuose, tai visuomenės sveikatos centras metus laiko neregistruoja, nors ten akivaizdu, kad ta zona gali būti bent du kartus mažesnė. Dabar atstumas dviejuose vietose penkis kartus yra mažesnis, nuo tų ribų, kurios vyriausybės nutarime nustatytos. Kur jūsų argumentai, kad kažkas turi teisę nesilaikyti Vyriausybės nutarimų? Kodėl ne kilometras nuo gamyklos ribų, o tik sklypo riba? Aš nematau jokio argumento, kad turit teisę tą ribą nuo kilometro sumažinti iki 300 metrų.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: turi teisę, jei korektiškai padarysit tai galima įteisinti.

Aušra Kungienė, VŠĮ PTPI: šiandien visas pristatymas skambėjo apie poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai. Būtent tai mes ir vertinom, buvo išskirti aspektai visuomenės sveikatos požiūriu: triukšmo vertinimas, oro taršos vertinimas ir kvapų vertinimas. Nustatyta, kad prognozuojama tarša ties teritorijos riba, ties gyvenamąja aplinka ir ties visuomeninės paskirties objektais neviršija ribinių verčių. Tai mums leidžia daryti išvadą, kad siūloma SAZ riba gali būti su PŪV teritorijos riba. Čia yra pagrindiniai argumentai, dėl ko siūlome tokią sanitarinę zoną.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: kaip jūs įsivaizduojate Visuomenės sveikatos centras rašys išvadą? Sulig paveiksliuko mėlyna linija?

Aušra Kungienė, VŠĮ PTPI atsakė, kad neturi kompetencijos atsakyti už Visuomenės sveikatos centro specialistus.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: sutinku, kad galima SAZ ribą sumažinti. Dėl triukšmo – yra tam tikri triukšmo šaltiniai, yra įvertintas krautuvai, bet nevertintas rastų gabenimo, pakėlimo, nuleidimo operacijos. Tai yra didžiulis triukšmo šaltinis. Tam tikros metodologinės skylės triukšmo vertinime yra, bet jas galima sutvarkyti. Aušintuvių poveikis yra didžiulis, mums patiems teko vertinti, ir tai yra vos ne didžiausias triukšmo šaltinis visame objekte. Dėl rastų panaudojimo kaip kuro, tai yra kitas klausimas – rąstinė mediena yra pati brangiausia mediena, tai šiuo atveju esu šiek tiek nustebęs, kad yra teigiama, kad rąstinė mediena bus naudojamas kaip rezervinis kuras. Bet mes čia su kolegomis buvom susitikę, apsitarėm, kad čia yra techninė klaida, ir bus naudojama ne rąstinė mediena, o malkinė mediena, ar kažkokia kitokia.

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“, UAB patikslino - turėtų būti ne padarinė mediena.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: taip, nes rūštinė mediena rinkoje yra pati brangiausia mediena, ir ją naudoti kaip kurą, ir ją smulkinti, tai bus dvi problemos. Pirmas dalykas tai pats smulkinimo ir paruošimo procesas bus kvapų šaltinis. Ta dalis, kur yra rūštinės medienos sandėliai ir biokuro paruošimo mazgas, turi dalelių filtrus, bet neturi kvapų filtrų. Rūštinės medienos trupinimo procedūra yra be galo kvapnus procesas. Pasižiūrėkite Kazlų Rūdos Ikea Industry Lietuva TIPK leidimus ir paraiškas - smulkintuvus. Ten aišku, yra džiovykla ir visi kvapai eina toliau į džiovyklos katilą, truputį situacija pagerėjo, bet kvapų emisijų šaltinių duomenys yra pateikti. Tai yra didžiulis kvapų šaltinis ir su juo kovoti yra ganėtinai sudėtinga. Gerai padaryta ataskaita, bet yra keletas dalykų, kuriuos reikia padaryti: su triukšmais, papildyti ataskaitą koordinuotu SAZ brėžiniu, kadangi nebus įmanoma įregistruoti, nes registrų centrui reikia vieno brėžinio.

Darius Pavolis, VšĮ PTPI: medienos kvapų tarša kol kas yra vertinama tik moksliniame lygyje, ją apskaičiuoti ir įvertinti yra pakankamai sudėtinga. Kazlų Rūdos atveju susiklosčiusi kvapų situacija yra tokia todėl, kad džiovinimo procese skatinamas terpentinių išsiskyrimas, kurie ir yra kvapų šaltinis. Kadangi Vilniaus kogeneracinėje jėgainėje medienos džiovinimo procesas nenumatomas, todėl galimas tik natūralus medienos kvapų išsiskyrimas medienai džiūstant. Praktika rodo, kad toks šaltinis, kaip biogeninis, o ne antropogeninis, irgi yra dvejopas. Lygiai taip pat, kai pajautume žolę, ir sakytume, kad kvapas yra negeras. Manome, kad netikslinga vertinti kaip taršos šaltinį.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“ pakomentavo, kad visi PAV rengėjai susiduria su tokiomis problemomis, todėl reikia nurodyti literatūros šaltinius, iš kur imti emisijų faktoriai.

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“, UAB: kvapų mažinimui yra numatyti uždaro tipo transporteriai bei kitos techninės priemonės tai suvaldyti.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: atliekų deginimo jėgainėje atliekų bunkeryje numatomi įrengti sintetinis ir aktyvuotos anglies filtrai. Ar galit paaiškinti, kokiam tikslui tie filtrai? Kas čia per teršalai?

Remigijus Savulionis, „Lietuvos energija“ UAB: filtrai dirbs tik tuomet, kai nedirbs atliekų deginimo katilas. Normaliu režimu oras iš atliekų bunkerio bus naudojamas degimui. O šie filtrai skirti kietųjų dalelių ir kvapų sugaudymui, kai oras nebus paimamas deginimui.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: pastarosiomis dienomis daug diskusijų buvo, todėl norėčiau pasakyti savo nuomonę, kad jūs vadovaujatės vienu informacijos šaltiniu, kuris be to, yra nepatvirtintas. T.y., Aplinkos ministerijos raštu, kuris teikia informaciją Vyriausybei, Lietuvos energijai, Energetikos ministerijai ir kitiems, ir kuris prašo suderinti MBA įrenginiuose susidarančių degintų atliekų kiekius. Ir tuos kiekius jūs priimate, ir šioje vietoje yra daromos dvi klaidos. Pirmas dalykas, kad degintų atliekų kiekis Lietuvoje yra ženkliai didesnis nei pateikta Aplinkos ministerijos informacija, kadangi ten yra vertinti tiksliai MBA įrenginiai. Yra krūva pakuočių tvarkymo atliekų, perdirbimo procesai įvairūs, ir jums yra pateikta informacija, ta pati valstybinė statistika, kurioje yra nurodyti atliekų kodai, kurie 2012 ir 2013 m. šalinti sąvartyne. Čia klausimas PAV ataskaitos rengėjui, kokiais šaltiniais remiantis buvo padaryta analizė apie atliekų kiekius Lietuvoje, ir pateiktas siūlymas dėl deginamų atliekų kiekių. Antras dalykas, manęs tikrai neįtikina argumentas, nesivadovauti patvirtinta PAV programa ir visiškai nenagrinėti pirmos alternatyvos. Kadangi pirma alternatyva, kaip suprantu yra atmesta dėl galingumų, bet jei mes žiūrėsime Vyriausybės nutarimą, kuriuo Vilniaus projektą pripažino valstybei svarbiau ekonominiu projektu, bei į nutarimą, kuriuo pripažinta bei patvirtinta Nacionalinė šilumos ūkio plėtros programa, galingumai yra vienas skaičius, bet tikslai yra kiti. Tame tarpe ir didesnis kiekis atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas bei didesnis šilumos kainos mažinimas. Jūs patys pateikėte grafiką, kaip evoliucionuoja šilumos kaina didinant galingumus. Ir ta kaina parodo kad prie didesnio galingumo kainos kritimo rezervas yra didesnis. Atsisakius pirmos alternatyvos nagrinėjimo, jūs turite dvi problemas. Pirmas dalykas, pažeidžiamas PAV įstatymas, kadangi rengiant ataskaitą privalu vadovautis patvirtinta PAV programa. Antras dalykas - atsisakant pirmos alternatyvos,

atsisakoma vykdyti Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje nustatytus tikslus. Raštu tas yra pateikta, aš neprašau, kad dabar aiškintumėte.

Rosita Milerienė, VšĮ PTPI: nagrinėjamas alternatyvas apribojo ir Aplinkos apsaugos agentūra, tvirtinant Programą nurodyma, kad ataskaitoje nagrinėjamos alternatyvos turi atitikti Nacionalinėje šilumos ūkio plėtros programoje nustatytus galingumus.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“ UAB pakomentavo, kad šie p. Aido Vaišnoro pasiūlymai bus užprotokuluoti, ir į juos bus atsakyta.

Algimantas Žiaunys, VšĮ „Nepriklausomas energetinio saugumo tyrimo centras“: manęs netenkina atsakymas dėl kamino aukščio, ir dėl to, kad į vieną kaminą suvedat atliekų ir biokuro deginimą. Kiek aš žinau, pagal teisės aktų reikalavimų taip negalima daryti.

Remigijus Savulionis, „Lietuvos energija“ UAB: sutinkame, kad PAV ataskaitoje reikėjo detaliau aprašyti, papildysime šią informaciją PAV ataskaitoje. Yra numatytas vienas kaminas su dviem įdėklais.

Domantas Tracevičius, UAB „Biastra plus“: vienas iš projekto tikslų yra sumažinti šilumos kainą. Kai aš paklausiau detaliau apie skaičiavimus, tai man pasakė, kad tai yra komercinė paslaptis. Manau, kad visa tai turėtų būti paviešinta, ir visas šitas projektas turėtų būti pradėtas nuo ekonominių skaičiavimų, viešuose diskusijose juos aptariant, o po to galvoti apie statybą, jei pasiteisina. Tad reikėtų pradėti nuo skaičiavimų, nes biokuro kaina gal labai augs, gal atliekų kaina labai augs, ir net neapsimokės statyti. Kitas dalykas, kad jūs sakėt, jog aplinkosauga vienas svarbiausių dalykų. Tuomet net nereikėtų svarstyti dumblo deginimo, nes jis šiuo metu integruotas į kompostavimą, ir tuo pačiu įkomponuotos ir visos žaliosios atliekos. Paimti jį deginti, tuomet susidaro keturiasdešimt procentų pelenų užterštų pavojingoms medžiagoms, kurios turi būti šalinamos pavojingų atliekų sąvartyne. Jei bus maišoma su kitomis atliekomis, gal būt būtų galima ir nepavojingų atliekų sąvartyne šalinti, bet, bet kuriuo atveju susidaro labai didelis kiekis pelenų. Jei dumblas bus deginamas, jo nebebus Vilniaus miesto sistemoje ir teks infrastruktūrą kurti bioskaidžioms atliekoms. Galbūt nacionaliniu mastu jūs žiūrite vienaip, bet Vilniaus mastu nepasižiūrite, kad visiškai suardoma sistema ir hierarchija eina žemyn, nes daug atliekų būtų nukreipiama į sąvartyną. Dėl biokuro pelenų, jei dumblas turi būti kompostuojamas, viena iš pigiausių alternatyvų, ir aš esu siuntęs skaičiavimus, kad panaudoti tuos pelenus kompostuojant kartu su nuotekų dumbliu. Ir jau buvo minėta, dėl emisijų sugriežtinimo iš didelių deginimo įrenginių.

Inga Valuntienė, UAB „Teisingi energetikos sprendimai“: Vilniaus kogeneracinė jėgainė veiks kaip nepriklausomas šilumos gamintojas, todėl projektas darys įtaką būtent šilumos gamybos kainai. PAV ataskaitoje yra grafikas kokia gali būti įtaka šilumos gamybos kainos mažėjimui.

Domantas Tracevičius, UAB „Biastra plus“: ar galima išskaidyti į atskiras dalis.

Inga Valuntienė, UAB „Teisingi energetikos sprendimai“: skaičiavimai, be abejo yra padaryti, ir PAV ataskaita gali būti papildyta detalesniais paaiškinimais.

Raimondas Petreikis, UAB „Reenergy“: kodėl skaičiavimuose prielaidose priimtas 2013 m. šilumos poreikis.

Inga Valuntienė, UAB „Teisingi energetikos sprendimai“: PAV ataskaitoje skaičiavimuose buvo naudota 2013 metų šilumos poreikio kreivė, o šilumos poreikis imtas prognozuojamas tų metų, kai elektrinė pradės veikti.

Algimantas Žiaunys, VšĮ „Nepriklausomas energetinio saugumo tyrimo centras“: su 2013 m. negerai lyginti, nes Gazprom jau sumažino dujų kainą 20 proc., ir taip šilumos kaina sumažėjo automatiškai. Ir šiai dienai šilumos kaina 7,04 euro cento. Dėl to šilumos kaina jau sumažėjo nedarant jokių investicijų. O kas iškėlė šilumos kainą? Šilumos kainą iškėlė terminalas. Terminale dujos kainuoja 36 Eur/MWh, kai

Lietuvos dujų tiekimas parduoda po 16 eurų. Tai jei šiandien dienai Vilniaus energija pirktų po 16 Eur, tai šilumos kaina būtų apie 6 euro centų.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: įvardinkite kur nors skaičius, kiek gamybos kaina prognozuojama bus, 2,5 eur cnt/kWh? 3 eurų neviršys? Jūs rašote visur, kad elektros kaina bus parduodama rinkoje, o šilumos kaina bus konkurentabili. Vilniuje šiuo metu GECO katilinės kaina yra apie 2,5 euro, Kaune tas pats. Ar tikrai ta kaina šilumos yra konkurentabili? Nes jei 2,5 jau sunku konkuruoti.

Inga Valuntienė, UAB „Teisingi energetikos sprendimai“: norėčiau pateikti konkretų pavyzdį, būtent Klaipėdą, nes buvo nemažai klausimų apie aukcionų veikimą. Apskaičiuota šilumos gamybos (produkto) kaina taikytina Klaipėdoje nuo 2015 m. birželio 1 d. yra 3,23 euro cnt/kWh. Tačiau pagal galiojančią kainodarą, įmonė dalyvauja aukcionuose, ir siūlo savo kainą, už kurią parduoda šilumą. Jinai aukcionuose kainų ribas siūlo labai skirtingas nuo patvirtintos kainos, tai šiuo metu riba apie 1 euro ct/kWh.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: yra Lietuvos pramonė, kuriems yra svarbus šis projektas, kurie įvairiai tvarko gan didelius atliekų kiekius. Lietuvoje susidaro gana dideli kiekiai atliekų kurie dabar keliauja į sąvartyną. Todėl jiems aktualus klausimas, o kiek kainuoja atliekų pridavimas į atliekų deginimo jėgainę. Suskirstant pagal kaloringumą į kainų grupes: iki 10, 10-12, 12-15 ir daugiau 15 MJ/kg, kokia yra priimta atliekų priėmimo kaina skaičiuojant šilumos kainą prie nurodytų grupių.

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“, UAB: kainodarą pagal esamą dabartinę teisinę bazę nustatys Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Yra parašyta viename iš atliekų sektorių reglamentuojančių dokumentų, kad tai turės nuspręsti komisija su Energetikos ministerija. Išskaičiuojant šitą kainą buvo priimtas artimas dydis šiai dienai kontraktui, kuris yra sudarytas Klaipėdoje. Tenai yra fiksuota kaina, tik su infliacijos dimensija. Jei neklustu, kontraktas yra dvidešimčiai metų.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“ komentavo, kad kaina turėtų būti atsižvelgiant į UAB „Akmenės cementas“.

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“, UAB: visuomet turime tris alternatyvas. Pirma alternatyva, kai atliekų kaloringumas daugiau kaip 15 MJ/kg, tai yra žaliava cemento fabrikui, ir tai yra ta dalis, kuri turi nukeliauti į pramonę. Jei šnekama apie kitą kietąjį atgautąjį kurą, ir kalbant apie vartų mokestį, nepagrįsta ir neracionalu turėti tokį mokestį, koks yra šiai dienai sąvartynų vartų mokestis. Mes priimame, kad tai bus pigiau, negu šalinti į sąvartyną, ir tai bus artima kainai, kuri yra precedentinė.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: atliekos yra energetinis išteklius, ir nei jis, nei N. Rasburskis, nei Vyriausybė negali pasakyti, kur jis turi keliauti. Kuro naudotojai konkuruoja dėl kuro kainos. Kuro naudotojai pasakys už kokią kainą nori pirkti. Paskelbus aukcioną dėl 15 MJ/kg, 10000 t/metus, išsirikiuos Akmenės cementas, Klaipėdos Fortum, Lietuvos energija Kaune ir Vilniuje, ir kuras nukelias ten, kuris duos didžiausią kainą.

Nerijus Rasburskis, „Lietuvos energija“, UAB: veikia ir pirkėjo rinka, kadangi mes efektyviausiai galim tą kurą sunaudoti, vadinasi galim pasiūlyti ir geriausias kainas to kuro įsigijimui. Todėl lyginant su Kaunu ir Klaipėda, bei žinodami, kad ten didelė dalis yra biokuro, atsižvelgdami į svertinę dalį žiūrėtume, bei į dalinį kondensacinį režimą, mes manome, kad mes būtume konkurencingesni. Įvertinant tai, kad šiai dienai apsimoka iš Vilniaus vežti į Klaipėdos regioną deginti.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“, UAB pasiūlė grįžti prie diskusijos apie PAV ataskaitą, priminė, kad dar nėra atsakytas klausimas dėl dumblo deginimo.

Rosita Milerienė, VšĮ PTPI: ačiū už idėją ir informaciją, kad Vilniaus mieste veikia tokia sistema. Žaliųjų atliekų kompostavimas ne visuose miestuose gerai veikia. Vis dėlto, net jei tokia sistema Vilniuje veikia puikiai, neatmeskite galimybes, kad jei kas nors nutiktų su sistema, Vilniaus kogeneracinė jėgainė

turėtų galimybę priimti tokį dumblą deginti. Ir jei būtų toks poreikis, PAV ataskaitoje yra įvertinta ši galimybė, nustatant koks maišymo kiekis galimas, kiek pelenų susidaro. Galimybę biokuro pelenus taipogi naudoti kartu su kompostavimu, mes būtinai įtrauksime į PAV ataskaitos atliekų skyrių, kaip vieną iš tvarkymo galimybių.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: turi būti nurodyta, kad dumblas turi būti briketais, nes kitaip nepavyks kūrenti. Arba turite pasakyti, kad tai bus įpurškimas. Kitokių technologinių sprendimų pasaulis nesugalvoja. II klasės dumblas nėra didelis džiaugsmas, ir niekaip nesiekia I klasės produkto.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: Vilniaus vandenys atlieka savo PAV dėl nuotekų dumblo tvarkymo. Yra nagrinėjami keturi variantai: nedaryti nieko, t.y., palikti tą situaciją kaip yra dabar, kai nusausintas dumblas kompostuojamas „Biastra plus“ aikštelėse. Bet yra pastatytos dumblo džiovyklės, už kurias yra sumokėta, paimti ES pinigai. Jas eksploatuoti procesas yra energetiškai nuostolingas, didėja vandens kaina. Trečias variantas, kuris yra nagrinėjamas, dumblą deginti pačioje nuotekų valykloje, ir pagamintą šilumą panaudoti nuotekų valykloje. Aš suprantu, kad tai yra problema „Biastra plus“, ir ją reikia spręsti.

Alfonsas Brazas, UAB „ATK“: Vokiečių specialistais konsultavosi kai dar statė dumblo džiovyklės. Paklausus kaip Vokiečiai vertina išdžiovintą dumblą, jie pasakė, kad tai yra pavojinga atlieka, kurią išveža arba į cemento gamyklas, arba į Rytų Europą.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“, UAB paprašė grįžti prie diskusijos apie PAV ataskaitą. Vigilija Cidzikienė padėkojo rengėjams, svečiams.

Algimantas Žiaunys, VšĮ „Nepriklausomas energetinio saugumo tyrimo centras“ pakomentavo, kad darbas didelis padarytas, bet darbą reikia tikslinti. Taip pat komentavo, kad reikia kreiptis į Aplinkos ministeriją, nes jiniai pati nenusprendus kur tuos pelenus reikia padėti.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“, UAB padėkojo dalyviams, pritarė, kad ataskaitą dar reikia papildyti, tačiau taip pat atkreipė dėmesį, kad buvo gauta komentarų dėl ataskaitos per didelės apimties.

Aidas Vaišnoras, UAB „SWECO Lietuva“: kada galima tikėtis gauti pakartotinai papildytą ir patikslintą ataskaitą.

Rosita Milerienė, VšĮ PTPI: rengėjai laikysis teisės aktuose nustatytų terminų ir lauks papildomų pastabų 10 darbo dienų po šio susirinkimo. Taip pat ataskaita bus patikslinta ir kai tik turėsime naują variantą, būtinai į paskelbsime.

Vigilija Cidzikienė, „Lietuvos energija“, UAB dar kartą priminė kur ir kam teikti pastabas dėl PAV ataskaitos bei protokolo, bei kur bus galima susipažinti bei padėkojo visiems susirinkusiems.

Susirinkimo pirmininkė

Susirinkimo sekretorė

Protokolo pasirašymo data 2015-06-11

Vigilija Cidzikienė

Inga Valuntienė

Vilniaus kogeneracinės jėgainės poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos pristatymo visuomenei dalyvių sąrašas

2015-06-04, Vilnius

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Adresas arba atstovaujama įmonė	Kontaktinis telefonas	El. paštas	Parašas
1.	Paulius Komaričius	Tubijsonštis 4b	867778699	komaričius.paulius@tubijsonstis.lt	
2.	Algimantas Staugas	VEŠNE SPC	165265823	a.staugas@vešne.lt	
3.	Arūnas Ugnas	UAB „EKSKORTA“	866068559	arunas@ekskorta.lt	
4.	Deividas Trušenka	UAB „Būsto Jūs“	16171447	deividas@bustojus.lt	
5.	Ernestas Naprys	hidroenergetika	867582335	ernestas.naprys@e.lt	
6.	Mindaugas Štarkovičius	Liptara energija	868888835	MINDAUGAS.STARKOVICIUS@LPTA.LT	
7.	Kaėnas Žilpys	dievams energija	8-615-88259	kaėnas.zilpys@e.lt	
8.	Ignas Dagnis	liekimo energija	865503757	ignas.dagnis@le.lt	
9.	ĀIDAS VAŠNORAS	UAB "Sweco Lietuva"	8-699-22022	aidas.vaisnoras@sweco.lt	
10.	Aldona Žiupsnienė	Abelgų bendruomenės laisvės sąjunga	861678866		
11.	Petras Žičpys	AB klubo pirmininkas	861678866		
12.	Liudija Kunderienė	Erpučio 50	34 869009736		
13.	Ona Ananaiškaitė	Arbūklų gatvė 208-6	869007337		
14.	Joėne Kėmiėnė	Arbiterių 45-79	861428538		
15.	Monika Štikėnaitė	Architektų 176-Ak	868250854		

Eil. Nr.	Vardas, Pavardē	Adresas arba atstovaujama įmonė	Kontaktinis telefonas	El. paštas	Parašas
16.	Elma Skutabaliūnienė	Architektų 15-1	860 860 399		<i>Elma</i>
17.	Briutė Dabūnaitė	Architektų 19-6	244 5507		<i>Briutė</i>
18.	Tulijana Morozova	Architektų 70-15	868378377		<i>Tulijana</i>
19.	Donatė Varnackienė	Erpento 34-58	2-6312-86		<i>Donatė</i>
20.	Jonas Turikas	Zėhūnīs 5-14	2470956		<i>Jonas</i>
21.	Balys Furgas	Vaikų 17-10	867845202		<i>Balys</i>
22.	Andrius Svedas	Architektų 126-37	868366411		<i>Andrius</i>
23.	Raimondas Petraitis	UAB Reenergy		raimondas.petraitis@reenergy.lt	<i>Raimondas</i>
24.	Adanta Graudaitė	UAB "Eko konsultacijos"	86074515	adanta@ekokonsultacijos.lt	<i>Adanta</i>
25.	Alfonsas Gudonis	Erpento 34-36	861002988	sozdygn@empor.lt	<i>Alfonsas</i>
26.	Mykolas Gudolaitis	Erpento 36-4	867965975		<i>Mykolas</i>
27.	Kiril Pimbūnis	Gubonų 88-25	865560233	kiril86@gmail.com	<i>Kiril</i>
28.	Rimantas Savickis	Viešosios erpento, UAB	861272971	rimantas.savickis@vab.lt	<i>Rimantas</i>
29.	Aide Valinskienė	Respublikos centras	869808028	aide.volunckiene@respublika.net	<i>Aide</i>
30.	Stasys Rimšys	— 1 —			<i>Stasys</i>
31.	Simona Varnaitė				<i>Simona</i>
32.	Algimantas BRAZAS	UAB "ATK"	+3706877663	a.brazas@atka.lt	<i>Algimantas</i>

Eil. Nr.	Vardas, Pavardė	Adresas arba atstovaujama įmonė	Kontaktinis telefonas	El. paštas	Parašas
33.	Dovidas Majys	UAB „Energenoma“	860775526	dovidas.majys@energenoma.lt	
34.	Andrus Gaštas	Liduma - sklypas	861184645	andrus@liduma.lt	
35.	Arvydas Jockus	UAB Lietuvos žemės ūkio produkcija	861572923	arvydas.jockus@luzp.lt	
36.	Liudas Bulbys	UAB Ugnys	869842024	liudas.bulbys@luzp.lt	
37.	Eugenijus Pukla	La. 2024 m. Bendrovė	869993135	e.pukla@lac.2024.lt	
38.	Tomas Savainiškis	LRU	865872682	tomas.savainiskis@lac.2024.lt	
39.	Rosita Mikėnė	PTPI	846398848	rosita@ptpi.lt	
40.	Darius Pavols	PTPI	846398848	darius.pavols@ptpi.lt	
41.	Aurora Štengienė	PTPI	846398835	aurora.stengiene@ptpi.lt	
42.	Monika Mulockaitė	Šilumos energija	86016600	monika.mulockaitė@se.lt	
43.	Luiza Valunėnė	UAB Techninių sprendimų energetikos energija	865570763	luiza@tes.lt	
44.	Vilija Čiulėnė	UAB Lietuvos energija	866222245	vilija.culene@le.lt	
45.	Nejūs Šeštokis	Šilumos energija, UAB	85-2182998	nejus.seshtokis@le.lt	
46.					
47.					
48.					
49.					